

ΟΡΟΠΕΠΤΣΚΎ ΡΟΣΙΔΟΚ ΔΙΖΕΡΤΑΨΕΙ ΡΡΆΨΕ

Doktorand: Mgr. Peter Hanák, LL.M.

Téma: **Media Law and Media Capture in Slovakia and the Czech Republic after the year 2000**

Školiteľ: PhDr. Václav Moravec, Ph.D., Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Ján Višňovský, Ph.D., mim. prof.
 Pracovisko: Katedra masmediálnej komunikácie
 Fakulta masmediálnej komunikácie
 Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
 Námestie J. Herdu 2
 917 01 Trnava
 Slovenská republika
 Kontakt: jan.visnovsky@ucm.sk

Hodnotený aspekt	Hodnotenie
Aktuálnosť zvolenej témy	Hneď na začiatku recenzného posudku konštatujem, že dizertačnú prácu som si prečítal s veľkým záujmom, a to z viacerých dôvodov. Jedným a asi aj najdôležitejším z nich je téma dizertácie a komparácia mediálneho práva v ČR a SR od roku 2000 do súčasnosti v kontexte teórií o médiách a demokracii, zajatí médií a oligarchizácii s ekonomickou teóriou súťažného práva. Vo výskume slovenského a českého mediálneho prostredia a mediálnych systémov ide o mimoriadne zaujímavú a aktuálnu tému, ktorá si zasluhuje adekvátnu pozornosť. Isté čiastkové problémy môžeme nájsť spracované v podobe kapitol alebo v časopisoch a zborníkoch publikovaných výskumných štúdií, nie však v rozsahu a hĺbke, v akej ich predložil autor tejto dizertačnej práce. Ďalším dôvodom je aplikácia zvolenej metodológie výskumu a inovatívny prístup vo výskume mediálneho práva

	<p>v spomenutých kontextoch vrátane využitia Herfindahl-Hirschmanovho indexu a aplikovania vlastného nástroja POMO. Pre mňa osobne je posudzovaný text pionierom vo výskume českého a slovenského mediálneho prostredia v perspektíve mediálneho práva, koncentrácie a oligarchizácie, ktoré za ostatné dve dekády prešlo významnými premenami, pričom ponúka rešerš teoretických poznatkov k skúmanej problematike a prináša hodnotné závery, podnetné nielen pre mediálne a komunikačné štúdiá, ale aj politické, právne a ekonomické vedy, s markantným presahom do praxe.</p>
<p>Úroveň teoretického spracovania dizertačnej práce</p>	<p>V rámci teoretických východísk, sumarizovaných v prvej kapitole dizertačnej práce, autor prináša fundovanú a argumentačne podloženú analýzu teórií a konceptov súvisiacich s riešenou témou (médiá a demokracia, zajatie médií, mediálne systémy, súťažné právo atď.). Oceňujem spôsob spracovania tejto časti, ktorá nie je len súpisom rôznych pohľadov na komplikovaný a často bipolárny vzťah demokracie a médií, ale argumentačne podloženou diskusiou pisateľa s názormi a poznatkami iných autorov, a to v hĺbke a komplexnosti zodpovedajúcej tomuto typu kvalifikačnej práce. Zrejme najzreteľnejšie sa to prejavuje práve v časti, kde kandidát analyzuje mediálne systémy podľa Hallina a Manciniho, prehodnocuje ich a ponúka vlastný pohľad na súčasnú situáciu, čo je de facto prítomné v celom rozsahu práce.</p> <p>Konštatujem, že teoretické východiská sú spracované na vynikajúcej úrovni a ak by boli publikované samostatne, nestratili by na kvalite.</p>
<p>Zvolené metódy spracovania</p>	<p>Charakter skúmanej problematiky a stanovené ciele si vyžadovali trianguláciu výskumných metód, čo kandidát zdôvodnil na viac ako 30-tich stranách venovaných popisu metodiky a konštruovaniu dizajnu výskumu. Aj keď na niektorých miestach chýba textu dynamika a čitateľ môže nadobudnúť dojem, že pisateľ sa k niektorým skutočnostiam vracia, oceňujem precíznosť v zdôvodnení metód a vyvinutie vlastného indikátora POMO. Kandidát taktiež avizuje pološtruktúrované rozhovory, z ďalšieho textu však nie je jasné, ako výsledky z nich v práci využil.</p>

	<p>Pokiaľ ide o konštrukciu vzorky, bolo by vhodné odôvodniť, ktoré ďalšie kritériá, okrem časového, pri výbere médií uplatnil. Tieto dve skutočnosti prosím objasniť počas obhajoby.</p> <p>Musím však konštatovať, že takáto úroveň spracovania metodologickej časti nie je samozrejmosťou a stala sa výborným východiskom komparatívnej analýzy právneho, ekonomického a mocenského prostredia slovenského a českého mediálneho trhu v perspektíve dvoch dekád.</p>
<p>Dosiahnuté výsledky a splnenie cieľa</p>	<p>Aj keď nie sú ciele dizertačnej práce explicitne stanové v samostatnej kapitole, resp. podkapitole, autor v úvode, v metodike a na ďalších miestach konštatuje jeho výskumné ciele, zámery a ambície, ktoré sleduje, pričom túto skutočnosť podporuje predovšetkým štruktúra empirickej časti práce. Možno konštatovať, že autor priniesol zaujímavú, podnetnú a inovatívnu analýzu vybraných fenoménov slovenského a českého mediálneho prostredia v horizonte uplynulých dvadsiatich rokov a konštatoval, že oba trhy sa postupne posunuli ku koncentrovanej až oligopolistickej štruktúre a médiá sa ocitli v zajatí. Napriek podobnostiam v oboch krajinách však upozornil aj na isté odchýlky či - ak chceme - animozity, o ktorých, predpokladám, že informuje počas obhajoby. Taktiež oceňujem formulovanie konkrétnych krokov, odporúčaní či politík k zdravému fungovaniu médií v oboch krajinách.</p> <p>Konštatujem, že kandidátovi sa podarilo v plnej miere naplniť deklarované ciele.</p>
<p>Prínos pre rozvoj teórie a praxe</p>	<p>Prínos dizertačnej práce a jej výsledkov možno vidieť vo viacerých oblastiach. Azda najmarkantnejší je v rozšírení základného súboru poznatkov o mediálnych trhoch v Českej republike a na Slovensku v oblasti mediálneho práva, vplyvu politických a ekonomických aktérov, koncentracii a oligarchizácii a ich praktických prejavov. Rovnako oceňujem použitú výskumnú stratégiu s využitím nového indikátora POMO, čo umožňuje kontinuálne skúmanie týchto fenoménov aj v budúcnosti a ich porovnávanie. V tom možno vidieť ďalší prínos dizertácie. Výsledky autorovho bádania sú zaujímavé nie len pre akademickú sféru, ale napríklad aj tvorcov mediálnej legislatívy. Zároveň môžu poslúžiť ako východisko v ďalšom bádani.</p>

	<p>Ak bude práca publikovaná, čo predpokladám, ocenia ju nielen študenti na médiá orientovaných študijných programov vo všetkých stupňoch štúdia, ale aj akademici či ďalší aktéri.</p>
<p>Štruktúra a formálna úprava práce</p>	<p>Dovolím si uviesť niekoľko faktografických údajov o práci. Jej rozsah je 280 paginovaných strán (601 679 znakov). Práca má štandardnú štruktúru, pričom je členená s dôrazom na zachovanie logickej nadväznosti textu a okruhov, ktoré autor riešil. Nie je to však dielo, ktorá sa číta, ako sa hovorí, „jedným dychom“, a to nie len kvôli jeho dĺžke. Musím konštatovať, že v nadštandardne rozsiahlom texte a poznámkovom aparáte (spolu 719 odkazov) sa objavuje minimum formálnych nedostatkov, čo je dôkazom starostlivej a zodpovednej práce s textom. Oceňujem, že tam, kde to bolo možné, kandidát systemizoval dáta v tabuľkách. Možno drobnú korekciu by si vyžadovala štruktúra niektorých podkapitol, ktoré majú oproti iným častiam textu disproporčný rozsah, napr. 1.1. <i>Democracy and Media</i> – 3 riadky.</p> <p>Práca má minimálnu mieru zhody (3 %) a konštatujem, že text je v celom rozsahu originálnym dielom autora. Dizertačná práca spĺňa formálne náležitosti kladené na kvalifikačné práce tohto stupňa.</p>
<p>Otázky do diskusie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. V ktorej oblasti by ste identifikovali najväčší limit Vašej výskumnej stratégie? 2. V práci viackrát konštatujete, že ČR a SR sú si v oblasti mediálneho práva viac podobné, ako rozdielne. Ako v tomto kontexte vnímate novelu zákona o kybernetickej bezpečnosti, na základe ktorej NBÚ vypol na začiatku marca 2022 web <i>Hlavné správy</i>? 3. Na Slovensku začal 1. augusta 2022 platiť Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách. Prvýkrát v našej histórii sa v legislatívnej úprave spomínajú aj komunitné médiá. Ako by ste hodnotili komunitné médiá, ich význam a potenciál v kontexte záverov Vašej dizertačnej práce?

Záver:

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, dizertačnú prácu Mgr. Petra Hanáka, LL.M. na tému *Media Law and Media Capture in Slovakia and the Czech Republic after the year 2000* odporúčam predložiť na obhajobu a po jej úspešnej obhajobe navrhujem menovanému udeliť vedecko-pedagogický titul

-philosophiae doctor-

v študijnom odbore mediálne a komunikačné štúdiá.

Trnava, 10. septembra 2022

.....
podpis